

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı: 12610
Tarih: 22.04.2021

45075

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın, **Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat OKTAY** tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Hüseyin KAÇMAZ
Şırnak Milletvekili

Uluslararası literatürde *enforced disappearance* veya *enforced or involuntary disappearance* terimleriyle zorla kaybetme/kaybedilme olarak ifade edilen suç, Türkiye'de genellikle 'kayıp' veya "gözetim altında kayıp" olarak kullanılmaktadır. Bunun nedeni, Türkiye örneğinde kaybedilenlerin genellikle evlerinden, iş yerlerinden veya kamuya açık alanlardan tanıkların huzurunda resmi görevliler tarafından gözetimine alınarak ve gözetimine alındıkları açıkça ifade edilerek bu kişilerin kaybedilmesidir. Türkiye gözetim altında kaybetme/kaybedilme gerçeği ile özellikle 1980'li yıllarda karşılaşmış fakat bu gerçeklikle hiçbir zaman gerçek anlamda yüzleşmemiştir. Bu yüzleşmeme hali gözetim altında kaybetme/kaybedilme sayısını arttırarak devam ettirmiştir. Türkiye'deki ilk kayıplardan biri de Hayrettin Eren olmuştur. Hayrettin EREN'in 21 Kasım 1980'de İstanbul'da güvenlik güçlerince gözetimine alındığı arkadaşları kanalıyla ailesine iletilmiştir. Gayrettepe'deki Emniyet Müdürlüğü'ne giden Hayrettin EREN'in ailesi, çocuklarının aracını emniyetin önünde görmelerine rağmen yetkililer tarafından Hayrettin EREN'in emniyette "olmadığı" iddia edilmiştir. Hayrettin EREN'in dava dosyası, zamanaşımına uğrayarak kapatıldı. Eren ailesi, 1986'da altı kişinin tanıklığıyla İstanbul Cumhuriyet Savcılığı'na suç duyurusunda bulundu ancak savcı "Bu davayı açarsam koltuğumdan olurum" gerekçesiyle davayı açmamıştır.

43075

Bu bağlamda;

- 1) Hayrettin EREN'in akıbetine ilişkin bu güne kadar herhangi bir araştırma yapılmış mıdır?
- 2) Söz konusu tarihte Hayrettin EREN'in aracı Gayrettepe Emniyet Müdürlüğü binasının önünde olmasına rağmen Hayrettin EREN'in gözaltına alınmadığı iddia edilmiştir. Bu iddia doğru ise Hayrettin EREN'in aracını Gayrettepe Emniyet Müdürlüğü binasının önüne kim getirmiştir?
- 3) "Hayrettin EREN'in davasını açarsam koltuğumdan olurum" diyen savcının ifadesine başvurulmuş mudur?
- 4) İnsanlık suçu olan gözaltında kaybetme/kaybedilme davalarının 20 yıldan sonra zamanaşımına uğratılmasının önüne geçilmesi için herhangi bir yasal düzenleme yapılacak mıdır?
- 5) Herhangi bir sebeple gözaltına alınan bir yurttaşın can güvenliğinden kim sorumludur?
- 6) Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun 1989 yılında kabul ettiği, "Yasadışı, Keyfi ve Toplu İnfazların Önlenmesi İlkeleri" uyarınca gözaltında kaybedilenlerin akıbetlerinin ortaya çıkarılması yönünde bağımsız soruşturma komisyonu kurulması için bir çalışmanız olacak mıdır?